

Tallinna vanalinna muinsuskaitseala kaitsekorra koosolek nr 6.

14.04.2022 Raekoja plats 12.

Osalejad: Elo Sova, Anneli Randla, Triin Talk, Boris Dubovik, Henry Kuningas, Kaarel Truu, Urve Arukaevu, Olari Kärmas.

Vaadati läbi vanalinna hoonete kaitsekategooriate tabel kuni 246. reani, täpsustati hoonete kaitsekategooriate ettepanekud. Lepiti kokku põhimõtted edasiseks kaitsekategooriate määramiseks ning mõned mälestisi puudutavad ettepanekud Muinsuskaitseametile:

1) Vähemväärtuslikud kuurid, alajaamad, garaažid jms pannakse C-kaitsekategooriasse.

Otsustati siiski ka Tallinna vanalinna puhul kasutada kaitsekategooriat „C“, kuid ainult väga vähese väärtuse ja ruumimõjuga ehitiste puhul (kuurid, elektrialajaamad, garaažid).

Selliste hoonete puhul saab C-kategooria põhimõtted-nõuded sõnastada selliselt, et need kuuluksid kas lammutamisele või rekonstrueerimisele olemasolevas mahus, kaitsekorraga tuleb välistada selliste hoonete olulisel määral laiendamine (garaažist mitmekorruselise elamu ehitamine vms). Praeguses põhimääruses on sellised hooned nimetatud „risustavateks väikeehitisteks.“

2) Mälestiste ja kultuuriväärtuslike hoonete juurdeehitused.

Mitmel juhul on Tallinna vanalinnas ajaloolise hoone külge ehitatud garaaž või muu kaasaegne juurdeehitis, millel on praegu ametlikult eraldi aadress ning neile on võimalik anda peahoonest erinev kaitsekategooria. Samas on need tihtipeale nii väikesed ja peahoonega ehituslikult seotud, et neid käsitletakse eritingimuste andmisel ja projekteerimisel paratamatult peahoonega koos.

Otsustati käsitleda selliseid juurdeehitusi objektipõhiselt, kuid siiski üldjuhul märkida juurdeehitused pigem peahoonega samasse kaitsekategooriasse (mälestise või A/B-kaitsekategooria hoonena).

Eraldi madalamas kategoorias hoonena käsitleme selliseid abihooned, mis on ehitatud tervet krunti hõlmavate mälestiste alale (X elamu koos hooviansambliga) hoopis teise asukohta, kui on olnud ajalooline hoovihoonestus. Sellisel juhul on eraldi C-kategooria hoonena välja toomine indikatsiooniks, et sellel asukohal peaks hoone pikemas perspektiivis likvideerima.

3) Mälestiste kaitse lõpetamise ettepanekud:

3.1. Apteegi tn 6 // Raekoja plats 14 // Vene tn 5 (Õpetajate maja)

Hoone on kaitse all kolme osaliselt kattuva mälestisena. Ettepanek Muinsuskaitseametile: algatada kahe fassaadi mälestiseks olemise lõpetamise ja mälestise liigi muutmise menetlus. Jätta alles mälestis "Maja, kus 1918.a. lõpul, 1919.a. alguses asus Eesti Vabariigi ajutine

valitsus" (ajaloomälestis). Kustutada ehitismälestised "Elamu Raekoja plats 14 ja Vene t 5 fassaadid" ning "Vene t 5 fassaadid, 18-19. saj" mis sisalduvad mälestises. Kuna hoone on tervikuna ka arhitektuurselt väga väärtuslik, soovitame mälestisele Maja, kus 1918.a. lõpul, 1919.a. alguses asus Eesti Vabariigi ajutine valitsus, ehitismälestise liigi.

3.2. Dunkri tn 2 // Raekoja plats 4

Ettepanek Muinsuskaitseametile: Lõpetada ehitismälestise "Elamu Raekoja plats 4 fassaadid, 15.-18. saj." mälestiseks olemine. Hoone on tervikuna väärtuslik (A-kategooria) ning fassaadi eraldi mälestisena kaitsmine muinsuskaitseala kontekstis ei ole vajalik.

3.3. Kinga tn 10 // Pikk tn 10

Ettepanek Muinsuskaitseametile: Lõpetada ehitismälestise "Elamu Kinga t. 10 fassaad" mälestiseks olemine. Hoone on tervikuna väärtuslik (A-kategooria) ning fassaadi kaitse muinsuskaitseala kontekstis ei ole vajalik.

3.4. Lossi plats 1a kamin

Ehitis- ja ajaloomälestise sees, Toompea lossis, on eraldi kunstimälestisena üks kamin (reg nr 1386). Selle eraldi mälestisena kaitse võiks lõpetada, kamin on mälestise interjöörü lahutamatu osa, seal on veel ajalooliseid kaminaid ja muid sama väärtuslikke ajalooliseid detaile.

4) Mälestiste asukohtade korrigeerimine Maa-ameti kaardil:

4.1. Kohtu tn 6/1

Ettepanek Muinsuskaitseametile: Liigutada ehitismälestise Elamu ja Eestimaa Kirjanduse Ühingu ja Eestimaa Provintsiaalmuuseumi hoone tähis kaardil krundi peahoone peale (Kohtu tn 6/1). Mälestise märk on vale maja peal (väravahoone Kohtu tn 6/2).

Ka ajaloomälestise Vabadussõjas võidelnud Balti pataljoni (Balten Regiment) mälestussammas tähis on vale koha peal: see ei ole väravahoones Kohtu tn 6/2, vaid hoovis eraldiseisva objektina.

4.2. Kiriku tn 6

MKA-le ettepanek: Liigutada Elamu Kiriku t. 6 hooviansambliga, 17.-20. saj. mälestise märk Kiriku tn 6 peahoone peale, see on praegu abihoone peal (Kiriku tn 6/2). Tavaliselt on mälestise märk elamu peal, kui kaitse all on elamu koos hooviansambliga.

5) Hooned, mille vanus ja kaitsekategooria vajavad peale koosolekut täpsustamist:

4.1. Lai tn 9 garaaž.

Vastavalt 2012 a eritingimustele: „Hoone G asub krundi Suur-Kloostri tn poolses otsas ning ülejäänud hoonetest eraldi. Tegu on nõukogude perioodil ehitatud laohoone-/garaažiga. Ühekordsel puitsõrestikuga hoonel on valtsplekiga kaetud pultkatus. Fassaadid on krohvitud ja värvitud. Garaažil on 3 kahepoolsete ustega sissepääsu.“

Lähtudes eritingimustest on tegu tervikuna nõukogude-aegse hoonega, kaitsekategooria ettepanek C on seega põhjendatud. Tabelisse jäi C.

4.2. Lai tn 30a; Pikk tn 33 hoovihoone.

Täpsustada, kas on ajalooline hoovihoone või vähemalt ajaloolise hoone asukohal. Sellest sõltub, kas lugeda mälestise osaks. M. Silla uurib järgmiseks korraks.

4.3. Lai tn 36c // Pikk tn 51 kuur.

Täpsustada, kas on ajaloolise hoovihoone asukohal. Sellest sõltub, kas lugeda mälestise osaks. M. Silla uurib järgmiseks korraks.